

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Dimitriu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Secrieru)

Î N C H E I E R E

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mihail Ciobanu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Alfa-Nistru” împotriva lui Mihail Ciobanu, intervenient accesoriu
Societatea cu Răspundere Limitată „Marcdi-Com” cu privire la încasarea
prejudiciului material,
împotriva deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 8 octombrie 2018, SA „Alfa-Nistru” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Mihail Ciobanu, intervenient accesoriu SRL „Marcdi-Com” cu
privire la încasarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a indicat că la 3 noiembrie 2008, între SA „Alfa-Nistru”
și Ciobanu Mihail a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 1690, conform
cărui ultimul a fost angajat în calitate de manager-șef al reprezentanței „Chișinău”
al angajatorului.

La aceeași dată, între SA „Alfa-Nistru” și Mihail Ciobanu a fost încheiat
contractul cu privire la răspunderea materială deplină a salariatului.

La 30 aprilie 2018, de către comisia formată în baza ordinului nr. 32 din 27
aprilie 2018 a fost efectuată revizia la stocurile de marfă aflate în depozitul
amplasat în mun. Chișinău, str. Petricani 19/5 și la magazinul specializat al SA
„Alfa-Nistru” din mun. Chișinău.

În rezultatul controlului efectuat de comisie, prin procesul-verbal din 23 mai
2018 s-a constatat că din depozitul reprezentanței din mun. Chișinău, str. Petricani
19/5, s-a format un neajuns (lipsă) de marfă și bani în sumă de 209 765,41 de lei,
iar vinovat de cauzarea prejudiciului angajatorului a fost găsit directorul
reprezentanței, Mihail Ciobanu.

Reclamanta a învederat că din suma prejudiciului în mărime de 124 997 de lei
s-a format din vânzarea fructelor în stare proaspătă în anul 2017 de reprezentanța
Chișinău, iar banii din circumstanțe necunoscute nu au fost încasați și transmiși la
contabilitatea întreprinderii de către directorul reprezentanței, Mihail Ciobanu.
Suma de 97 997 de lei a fost restituită benevol de către Mihail Ciobanu. În același

timp, conform rezultatelor reviziei, raportat la datele contabilității reclamantei, valoarea mărfii (sucuri și conserve) lipsă la reprezentanța Chișinău, a constituit suma de 84 768,41 de lei.

A învederat că conform explicațiilor scrise a lui Mihail Ciobanu, acesta recunoaște integral prejudiciul cauzat în mărime de 124 997 de lei, din care a recuperat suma de 97 997 de lei, ulterior fiind recuperată și restul sumei de 27 000 de lei.

La 14 mai 2018, Mihail Ciobanu a depus cerere de eliberare din funcție, din propria inițiativă, iar în consecință la 30 mai 2018 a fost emis ordinul nr. 65 prin care a fost formată comisia pentru transmiterea bunurilor materiale.

La 11 iunie 2018, în temeiul art. 265 Codul muncii a fost emis ordinul nr. 103-c, prin care s-a acceptat demisia lui Mihail Ciobanu.

Reclamanta a afirmat că după finalizarea transmiterii materialelor în legătură cu demisia pârâtului, s-a depistat un supraconsum de combustibil și lipsa a 189 de lăzi din masă plastică. Pentru investigarea acestui fapt a fost creată comisia de efectuare a anchetei de serviciu. Conform rezultatelor anchetei de serviciu, s-a stabilit că supraconsumul de combustibil constituie 18 544,79 de lei și 12 285 de lei pentru lăzi (189 lăzi de masă plastică la prețul de piață de 65 de lei per bucată), iar în total suma de 30 829 de lei.

A menționat că deși pârâtul a recunoscut în mod expres prejudiciul cauzat în mărime de 30 829 de lei și s-a obligat să-l recupereze până la sfârșitul lunii august, la data de 30 iulie 2018, pârâtul a achitat suma de 5 800 de lei, restul sumei, nefiind compensată nici până la momentul înaintării acțiunii în instanța de judecată.

Reclamanta a solicitat încasarea de la Mihail Ciobanu în beneficiul său a sumei de 112 561,75 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat și suma de 8 203 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea din 1 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea depusă de SA „Alfa-Nistru”. S-a încasat din contul lui Mihail Ciobanu în beneficiul SA „Alfa-Nistru” suma de 109 798,20 de lei cu titlu de prejudiciu material, și suma de 8 203 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 118 001,20 lei. În rest, în partea în care se referă la restul prejudiciului solicitat, cererea s-a respins. S-a încasat din contul SA „Alfa-Nistru” în beneficiul statului, diferența de taxă de stat neachitată, raportată la cerințele deduse judecătii, în mărime de 173,85 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 13 iulie 2020 Mihail Ciobanu a declarat apel, solicitând casarea hotărârii în partea cerințelor SA „Alfa-Nistru” admise de către instanța de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Mihail Ciobanu și s-a menținut hotărârea din 1 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Alfa-Nistru” împotriva lui Mihail Ciobanu, intervenient accesoriu SRL „Marcdi-Com” privind încasarea prejudiciului material.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 14, 512 alin. (1), 514, 572 alin. (1), 1398 Cod civil, Colegiul a specificat că răspunderea delictuală civilă survine în rezultatul încălcării unei obligații legale cu caracter general, care revine tuturor de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite. Răspunderea delictuală se naște prin încălcarea unor drepturi absolute ale persoanei vătămate.

Totodată, Colegiul a constatat că conform contractului individual de muncă nr. 1690 din 3 noiembrie 2008, Mihail Ciobanu a fost angajat în funcția de manager-șef al reprezentanței Chișinău, tot, la aceeași dată SA „Alfa-Nistru” a încheiat cu Mihail Ciobanu contractul de răspundere materială individuală deplină a salariatului.

De altfel, la 4 ianuarie 2017, Mihail Ciobanu a semnat fișa de post, aprobată de directorul SA „Alfa Nistru”.

Din conținutul pct. 7, lit. f) al contractului individual de muncă nr. 1690 din 3 noiembrie 2008, rezultă că Mihail Ciobanu era obligat să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile angajatorului și altor salariați, iar conform pct. 5.7. din fișa de post, ultimul răspunde material de bunurile materiale ce le are în gestiune.

Prin ordinul SA „Alfa-Nistru” cu nr. 32 din 27 aprilie 2018 „Cu privire la crearea comisiei pentru efectuarea reviziei și controlului la stocurile de marfă la depozitul reprezentanței „Chișinău”, s-a creat comisia de efectuare a reviziei și control, stabilirii cauzei care a dus la cauzarea prejudiciului angajatorului.

Conform procesului-verbal din 23 mai 2018 s-a constatat că din depozitul reprezentanței din mun. Chișinău, str. Petricani 19/5 s-a format un neajuns (lipsă) de marfă și bani în sumă de 209 765,41 de lei, iar vinovat de cauzarea prejudiciului angajatorului a fost stabilit a fi directorul reprezentanței, Mihail Ciobanu.

La 14 mai 2018, Mihail Ciobanu a depus cerere de eliberare din funcție din propria inițiativă, iar în consecință la data de 30 mai 2018 a fost emis ordinul nr. 65 prin care a fost formată comisia pentru transmiterea bunurilor materiale.

Ulterior, la 11 iunie 2018 a fost emis ordinul nr. 103-c prin care s-a acceptat demisia lui Mihail Ciobanu.

Prin ordinul nr. 70 din 12 iunie 2018 a SA „Alfa-Nistru” s-a creat comisia de efectuarea a anchetei de serviciu pentru efectuarea controlului și stabilirii cauzei care a dus la cauzarea prejudiciului material angajatorului.

După finalizarea transmiterea materialelor în legătură cu demisia pârâtului, s-a depistat un supraconsum de combustibil și lipsa a 189 de lăzi din masă plastică. Pentru investigarea acestui fapt, a fost creată comisia de efectuare a anchetei de serviciu.

Conform rezultatelor anchetei de serviciu s-a stabilit că supraconsumul de combustibil constituie 18 544,79 de lei și 12 285 de lei pentru lăzi (189 lăzi de masă plastică la prețul de piață de 65 lei per bucată), iar în total suma de 30 829 de lei.

Raportând dispozițiile normelor materiale la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul a considerat concluzia instanței de fond ca fiind corectă.

Astfel, în contextul celor enunțate este cert comiterea faptei ilicite de către salariatul Mihail Ciobanu față de angajatorul SA „Alfa-Nistru”, cât și vinovăția acestuia în raport cu drepturile personale patrimoniale, circumstanțe confirmate prin ancheta de serviciu pentru efectuarea controlului și stabilirii cauzei care a dus la cauzarea prejudiciului material angajatorului .

În acest sens, Colegiul a reținut că conform prevederilor art. 327 alin. (1) și (2) Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/ sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform

prevederilor prezentului cod și altor acte normative. Contractul individual și/ sau cel colectiv de muncă pot specifica răspunderea materială a părților. În acest caz, răspunderea materială a angajatorului față de salariat nu poate fi mai mică, iar a salariatului față de angajator - mai mare decât cea prevăzută de prezentul cod și de alte acte normative.

În susținerea poziției, Colegiul a menționat și prevederile art. 337 alin. (2) Codul muncii, conform cărora, salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art.338.

Reținând prevederile art. 338 alin. (2), 341, 342 Codul muncii, Colegiul a reiterat că conform contractului individual de muncă nr. 1690 din 3 noiembrie 2008, și pct. 3.3. din fișa de post, Mihail Ciobanu urma să asigure îndeplinirea volumului de desfacere în asortiment și în termenele prevăzute de planul de realizare, conform pct. 3.5, urma să lărgască piața de desfacere a producției finite, conform pct. 3.11, urma să analizeze cheltuielile, volumul de vânzări și folosirea eficientă a transportului, obligații pe care instanța le apreciază că presupun implicit păstrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor materiale, conform pct. 5.5 fiind obligat să asigure distribuția produselor conform contractelor în or. Chișinău, iar în baza pct. 5.7 din fișa de post, Mihail Ciobanu răspunde material de bunurile materiale ce le are în gestiune.

În acest sens, Colegiul a respins alegațiile apelantului că contractul de răspundere materială este pentru sisteme de irigație, țevi, stație de pompat apa și motorină care i-au fost încredințate și nu are atribuție la sucuri și conserve sau lăzi de plastic, or contractul cu privire la răspunderea materială este un contract TIP cu privire la răspunderea materială individuală deplină, care întrunește condițiile prevăzute de anexa nr. 2 a Hotărârii Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004.

Totodată, s-a reținut că genul de activitate a SA „Alfa-Nistru” este prepararea sucurilor din fructe și legume, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, cultura pomușoarelor, fructelor, nucilor, și altor culturi fructifere, intermediari pentru vânzarea materiei prime agricole, comerțul cu ridicata pe bază de tarife sau contracte și altele, astfel, Mihail Ciobanu, exercitând funcția sa de manager-șef al reprezentanței Chișinău a SA „Alfa-Nistru”, fiind salariatul întreprinderii păgubite, este subiectul răspunderii materiale individuale depline, adică urmează să răspundă integral și individual pentru prejudiciul creat patrimoniului SA „Alfa-Nistru”, prin fapta ilicită și personală săvârșită în legătură cu munca sa.

Colegiul a conchis că pretențiile formulate de SA „Alfa-Nistru” cu privire la repararea prejudiciului material sunt întemeiate, în condițiile în care a fost constată vinovăția autorului prejudiciului și celelalte componente ale delictului, or conform sarcinii pozitive de probațiune instituite de art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, a fost dovedită comiterea de către pârât-intimat a faptei ilicite în raport cu reclamant-intimat, iar la materialele cauzei fiind anexate probe care probează faptul cauzării prejudiciului.

La 24 august 2021 și la 15 octombrie 2021, Mihail Ciobanu a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 iunie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 23 septembrie 2021 (f.d. 172, Vol. II), astfel, recursul declarat de Mihail Ciobanu, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 17 noiembrie 2021 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Astfel, la 7 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SA „Alfa-Nistru” a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursul ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Mihail Ciobanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mihail Ciobanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Mihail Ciobanu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Mihail Ciobanu, împotriva deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat